

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/186/2013
Identifikačné číslo spisu:	7194899922
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7194899922.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ U., bývajúcej v S., 2/ H., bývajúceho v S., 3/ H., bývajúceho v S., 4/ U., bývajúceho v S., 5/ B. bývajúcej v S., 6/ B., bývajúceho v S., 7/ Q., bývajúcej v S. 8/ U. bývajúcej v S., 9/ S., bývajúcej v S. 10/ Q., bývajúcej v S., 11/ Q., bývajúceho v P. 12/ X., bývajúceho v S., 13/ Q., bývajúcej v S., 14/ U. bývajúcej v S., 15/ Q. bývajúcej v S. 16/ U., bývajúcej v S., 17/ O., bývajúceho v S., 18/ U., bývajúcej v S., 19/ B., bývajúcej v S., 20/ O., bývajúcej v S., 21/ Q. bývajúcej v S. 22a/ Q. bývajúceho v S., 22b/ Q. bývajúcej v S., 22c/ Q. rod. Q. bývajúcej v S., všetci zastúpení JUDr. Máriom Hollerom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Krmanova č. 16, proti žalovaným 1/ Telovýchovnej jednote VSŽ Košice, so sídlom v Košiciach, Mestský park č. 13, zastúpenej JUDr. Miroslavom Verebom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Šoltésovej č. 5, 2/ Mestu Košice, Trieda SNP č. 48/A, Košice, 3/ TJ ŠPORTVÝROBA KOŠICE, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Rastislavova č. 104, zastúpenej doc. JUDr. Jozefom Sotolárom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Južná trieda č. 1, o odstránenie neoprávnenej stavby a zriadenie vecného bremena, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 15 C 806/1994, o dovolaní žalobcov 1/ až 22c/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. októbra 2010, sp. zn. 5 Co 334/2009, takto

rozhodol:

1. Dovolanie o d m i e t a v časti smerujúcej proti výroku rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. októbra 2010, sp. zn. 5 Co 334/2009, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Košice I zo 7. mája 2009, č. k. 15 C 806/1994-428 v jeho zamietajúcich výrokoch potvrdený.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 20. októbra 2010, sp. zn. 5 Co 334/2009 z r u š u j e vo výroku, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Košice I zo 7. mája 2009, č. k. 15 C 806/1994-428 v jeho výroku o zriadení časovo neobmedzeného vecného bremena v prospech žalovaného 2/ k pozemku zapísaného v pzkn. vložke č. XXXX, kat. úz. S. parc. č. XXXXX/X, o výmere 1096 m² zmenený tak, že žalobu zamietol. Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice I rozsudkom zo 7. mája 2009, č. k. 15 C 806/1994-428 rozhodol, že sa zriaďuje časovo neobmedzené vecné bremeno v prospech žalovaného 2/ k pozemku pôvodne zapísanému v

pozemnoknižnej vložke č. XXXX, kat. územie S., parc. č. XXXXX/X, o výmere 1096 m², ktorému zodpovedá právo vlastníka stavby, zastavaná plocha stavba č. XXXX, žalovaného 2/ (mesto Košice), na ktorom je táto postavená, nerušene užívať časť pozemku, označeného ako diel č. 115 o výmere 181 m², ktorý svojou polohou zasahuje do parcely súboru CKN č. XXXX/XX vo výmere 183 m², ktorý diel je vyznačený v geometrickom pláne č. 59/08, ako súčasť znaleckého posudku H., znalca z odboru geodézia a kartografia, č. posudku 4/2009, v znení došlom súdu dňa 9.4.2009, overeného Správou katastra Košice, zo dňa 22.1.2009, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku. Na samostatné konanie vylúčil súd prvého stupňa časť žaloby o náhrade za zriadenie vecného bremena. V prevyšujúcej časti žalobu vo vzťahu k žalovanému 2/ zamietol. Vo vzťahu k žalovanému 1/ a 3/ žalobu zamietol v celom rozsahu a rozhodnutie o trovách konania a o trovách štátu si vymienil až po právoplatnosti tohto rozsudku.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcov 1/ až 22c/ a na odvolanie žalovaného 2/ rozsudkom z 20. októbra 2010, č. k. 5 Co 334/2009-500, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v časti výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu vo vzťahu žalobcov a žalovaného 2/ zamietol, ako aj vo výroku, ktorým žalobu zamietol v celom rozsahu vo vzťahu žalobcov k žalovaným 1/ a 3/. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil v časti výroku o zriadení časovo neobmedzeného vecného bremena v prospech žalovaného 2/ k pozemku zapísaného v pzkn. vložke č. XXXX, kat. úz. S., parc. č. XXXXX/X, o výmere 1096 m² tak, že žalobu zamietol. Podstatou rozhodnutia odvolacieho súdu bolo jeho tvrdenie, že žiadny nárok, ktorý vychádzal z reštitučných predpisov nemožno uplatniť podľa tzv. všeobecných predpisov podľa Občianskeho zákonníka, a to ani žalobou na určenie vlastníctva. Odvolací súd vyslovil, že pokiaľ si oprávnené osoby reštitučný nárok neuplatnili alebo ho uplatnili neúspešne, zaniká ich vlastnícke právo márnym uplynutím lehoty k uplatneniu nároku, prípadne právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým nebol uplatnený nárok priznaný. Ide teda o zánik vlastníctva v dôsledku pasivity vlastníka, ktorý neuplatnil nárok na vydanie veci v stanovenej lehote a len vlastník sa môže domáhať odstránenia stavby.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ až 22c/ dovolanie. Navrhli rozsudok odvolacieho ako aj prvostupňového súdu v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania žalobcovia odvodzujú z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a dovolanie odôvodnili nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Namietali nesprávnosť právneho záveru odvolacieho súdu o tom, že sa nemohli svojho práva domáhať podľa § 135c Občianskeho zákonníka, pretože ich právo na ochranu vlastníckeho práva bolo možné uplatniť podľa zákona o pôde. Uviedli, že v ich prípade nebolo možné postupovať podľa reštitučných zákonov. Podľa ich názoru nikdy neprestali byť spoluvlastníkmi pozemku, ktorý zdedili po svojich predkoch. Keďže vyvlastňovacie rozhodnutie bolo nezákonné, a teda nemalo ani žiadne právne účinky, vlastnícke právo pôvodných vlastníkov, ich právnych predchodcov nikdy nezaniklo. Z uvedeného dôvodu preto ani nebolo možné, aby sa domáhali prinavrátenia vlastníckeho práva, o ktoré nikdy neprišli a ktoré nikdy neprešlo na štát. Poukázali na to, že za nadobudnutie bez právneho dôvodu je možné považovať výlučne tie prípady, v ktorých právny dôvod neexistoval od počiatku. Nadobudnutie na základe nezákonného rozhodnutia je podľa ich názoru takým nadobudnutím, pri ktorom dôvod z formálneho hľadiska existoval, ale z dôvodu viacerých chýb, ktoré toto rozhodnutie obsahovalo, bolo nezákonné a jeho právne účinky nikdy nenastali. Navyše, pozemok v čase vyvlastnenia nebol súčasťou poľnohospodárskeho alebo lesného pôdneho fondu, pretože ešte pred vydaním vyvlastňovacieho rozhodnutia došlo k jeho vyňatiu z poľnohospodárskeho pôdneho fondu na základe rozhodnutia MNV, odboru vodného a lesného hospodárstva a poľnohospodárstva z 25. októbra 1982 za účelom zlegalizovania akcie „Tenisový areál TJ VSŽ“, kedy sa preukázateľne nachádzal vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcov. Z uvedeného dôvodu neprichádzalo preto do úvahy použitie § 30 zákona o pôde, podľa ktorého bolo možné vlastnícke právo uplatniť iba proti pozemkom, ktoré tvorili poľnohospodársky a lesný pôdny fond alebo sa na takýto účel používali v čase odňatia. V ďalšej časti dovolania sa dovolaťelia zaoberali právnym posúdením otázky, či sa na pozemku (ne)nachádza stavba v občianskoprávnom zmysle podľa § 119 Občianskeho zákonníka a s poukazom na ďalšie konania vedené na danom súde týkajúce sa pozemkov, z ktorých pozostáva tenisový areál zaujali názor, že celý areál je potrebné vnímať ako jeden celok.

Žalovaní 1/ až 3/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení v súlade so zákonom § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, pričom výrok napadnutého rozsudku v časti potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa a v časti ho mení. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Žalobcami je teda napadnutý aj výrok rozsudku odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcej časti (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Predmetné dovolanie je preto podľa § 238 O.s.p. prípustné, avšak len v časti výroku, ktorou odvolací súd mení rozsudok súdu prvého stupňa. V časti výroku, kde odvolací súd potvrdil výroky rozsudku súdu prvého stupňa dovolanie podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je.

Podané dovolanie v časti potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z nich vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (porovnaj R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolatelia procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/, f/ a g/ O.s.p. netvrdili a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Dovolanie žalobcov teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Dovolací súd sa preto bude v ďalšom zaoberať len podaním dovolania proti tej časti výroku, kde je procesne prípustné.

V prejednávanej veci dovolatelia namietali, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav a dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí dôvodil, že keď bol v preskúmanom prípade na základe skutkových zistení, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, daný dôvod pre vydanie veci oprávneným osobám podľa § 6 ods. 1 písm. p/ zákona o pôde, žalobcovia si mali svoj reštitučný nárok v zákonnej lehote uplatniť v reštitučnom konaní. Pokiaľ tak neurobili, nemôžu sa domáhať ochrany podľa § 135c Občianskeho zákonníka, nakoľko od okamihu, kedy im márne uplynula lehota na uplatnenie reštitučného nároku, ich nemožno považovať za vlastníkov, resp. spoluvlastníkov pozemku, keďže ich právo na obnovu vlastníckeho práva k pozemku zaniklo.

Na tomto mieste dovolací súd uvádza, že otázkou, či slovenský právny poriadok nevyklučuje uplatnenie práv určovacou žalobou za súčasnej existencie reštitučného zákonodarstva v prípade, ak si žalobca, ktorý nevyužil možnosť uplatniť si svoj nárok na základe reštitučných predpisov, podal žalobu, ktorou žiadal určiť, teda deklarovať existenciu svojho vlastníckeho práva sa zaoberali súdy, vrátane ústavného súdu už v minulosti, pričom ústavný súd dospel k záveru, že reštitučné predpisy neboli vydané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva (porovnaj III. ÚS 102/04, II. ÚS 231/09, II. ÚS 249/2011). Ústavný súd vyslovil, že ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva [podľa nástrojov ochrany vlastníckeho práva - žalôb určovacích, vindikačných (na vydanie vecí), negatívnych a pod. (III. ÚS 178/06)].

Odvolací súd dospel v napadnutom rozsudku k opačnému záveru, pričom tento svoj záver aj podrobne právne odôvodnil argumentujúc v prvom rade právnym názorom, že žalobou o ochranu vlastníckeho práva nemožno obchádzať účel a zmysel reštitučného zákonodarstva, tiež tým že reštitučné predpisy vychádzali z domnienky, že v rozhodnom období vec prešla na štát aj v prípadoch jej prevzatia bez právneho dôvodu, pričom oprávnené osoby, ktoré si uplatnili nárok podľa týchto predpisov, sa stali vlastníkmi veci až jej vydaním, a napokon aj poukazom na zásadu *lex specialis derogat legi generali* a z nej odvodeného názoru, že neuplatnenie právnej ochrany podľa reštitučných predpisov malo za následok stratu možnosti domáhať sa tejto hmotnoprávnej i procesnoprávnej ochrany podľa všeobecných predpisov. Nevzal tak do úvahy zmysel a účel reštitučného zákonodarstva, ktorým nebolo spôsobenie zániku vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale uľahčenie obnovenia ich vlastníckeho práva a nemohlo ním byť vytváranie dodatočných nadobúdacích titulov pre nadobudnutie vlastníckeho práva (štátom) s odstupom mnohých rokov, a tým aj legalizácia takých postupov štátu v dobe neslobody, ktoré boli nezlučiteľné nielen s ústavnými princípmi ochrany vlastníctva v ich dnešnom chápaní, ale boli v rozpore aj s právom platným v rozhodnom období.

Pokiaľ zákonodarcu vytvoril v § 6 ods. 1 písm. p/ zákona o pôde samostatný reštitučný dôvod spočívajúci v tom, že oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľností bez právneho dôvodu, zmyslom tohto ustanovenia bolo uľahčiť oprávneným osobám dosiahnutie ich zápisu ako vlastníkov v katastri nehnuteľností v prípadoch, keď štát zneužíjúc svoje postavenie v dobe neslobody a nedbajúc na platné právo pripustil zmenu zápisu vlastníckeho práva v evidencii nehnuteľností bez splnenia základných požiadaviek vyplývajúcich z vtedy platného práva. Uľahčenie postavenia oprávnených osôb malo spočívať aj v tom, aby nápravu zápisu svojho vlastníckeho práva mohli dosiahnuť v relatívne jednoduchom správnom konaní a nemuseli sa domáhať súdnej ochrany svojho vlastníckeho práva.

Zo základných zásad občianskeho práva možno potom vyvodiť, že v situácii, keď povinnej osobe (štátu) nesvedčí žiadny právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ostalo naďalej k

nehnuteľnosti zachované vlastnícke právo toho subjektu, ktorý bol jej posledným vlastníkom pred dňom zápisu vlastníckeho práva štátu, hoci zápis v evidencii nehnuteľnosti tomu nezodpovedá.

Názor odvolacieho súdu, podľa ktorého zánik práva oprávnenej osoby postupovať podľa zákona o pôde márnym uplynutím lehoty ustanovenej v § 13 zákona o pôde znamená aj zánik jej vlastníckeho práva v situácii, keď povinnej osobe (na rozdiel od oprávnenej osoby) nesvedčí žiaden nadobúdací titul k nehnuteľnosti, popiera základné právo na vlastníctvo, tak ako to je garantované v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „Listiny“), pretože jeho aplikácia by znamenala vytvorenie dosiaľ v právnom poriadku neznámeho spôsobu straty vlastníckeho práva fyzických osôb v prospech štátu. Takýto záver nemožno vyvodiť ani z tretej vety ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o pôde (neuplatnením práva v lehote právo zanikne), ktorá sa už len z hľadiska systematického a gramatického výkladu môže vzťahovať iba na zánik reštitučného nároku ustanoveného zákonom o pôde, avšak nie na zánik práva vlastníckeho garantovaného Občianskym zákonníkom, ústavou a Listinou. Účelom zákona o pôde nebolo teda stanoviť zákaz dosiahnutia revízie krokov štátu urobených v rozhodnom období márnym uplynutím lehoty na uplatnenie reštitučného nároku, ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia.

Rovnako systematickým a logickým výkladom zákona o pôde nemožno dospieť k inému záveru než takému, že reštitučné predpisy nevychádzali z domnienky, že vlastnícke právo prešlo na štát v rozhodnom období aj v prípade neexistencie titulu pre jeho nadobudnutie, ale iba z toho, že v tomto zmysle bol vykonaný zápis vlastníctva v prospech štátu v evidencii nehnuteľnosti. Ustanovenie § 6 zákona o pôde nerieši (späťne) vlastnícky režim nehnuteľností, zámerne hovorí v ustanovení § 6 ods. 1 písm. p/ zákona o pôde o tom, že nehnuteľnosť bola „prevzatá“ štátom.

Z rovnakých dôvodov neobstojí ani argumentácia odvolacieho súdu, podľa ktorej s ohľadom na princíp, že tam, kde existuje špeciálna právna úprava, nemožno použiť úpravu všeobecnú, a preto žalobou o určenie vlastníckeho práva nemožno obchádzať účel a zmysel reštitučného zákonodarstva. Žalobcovia sa podaním žaloby o ochranu vlastníckeho práva nepokúsili obchádzať reštitučné zákonodarstvo, ale iba využili zákonom ponúkanú možnosť domáhať sa ochrany nimi tvrdeného (existujúceho) vlastníckeho práva procesne akceptovateľným spôsobom.

Potrebné je však poukázať predovšetkým na názor vyslovený ústavným súdom v jeho náleze č. III. ÚS 16/2012 z 28. marca 2012, že nielen vlastnícke právo žalobcov (oprávnených osôb), ale aj vlastnícke právo žalovaných (povinných osôb a ich právnych nástupcov) požíva ústavnú a zákonnú ochranu. Predpokladom poskytnutia takejto ochrany takýmto osobám (fyzickým či právnickým) s pozitívnym výsledkom je však v prvom rade existencia a povaha nadobúdacieho titulu vlastníckeho práva tvrdeného takýmito osobami, pričom poukázal na názor vyslovený vo svojich nálezoč. III. ÚS 178/06 a II. ÚS 249/2011 kde uviedol, že mimoriadne významným v tomto kontexte sú nielen okolnosti tvrdeného nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanými, ale aj otázka, či nehnuteľnosť užívali po určitý (spravidla dlhý) čas dobromyseľne alebo nie, či sa správali ako jej vlastníci, držitelia alebo detentori. Posudzovať existenciu nimi tvrdeného vlastníckeho práva, jeho vznik, oprávnenosť držby a následné zmeny v osobách vlastníkov a vplyv týchto okolností na záver o tom, či vlastnícke právo žalovaní nadobudli a kedy a na základe akej právnej skutočnosti sa tak stalo, patrí všeobecným súdom, ktorých úlohou je poskytnúť ochranu vlastníckemu právu účastníkov konania vedeného pred nimi.

Ústavný súd vo svojom náleze III. ÚS 16/2012 poukázal tiež na skutočnosť, že v obsahovo identických veciach súvisiacich s predmetným konaním boli vydané meritórne rozhodnutia, ktorými bola priznaná ochrana vlastníckemu právu žalobcov napriek platnosti reštitučných predpisov v čase vydania týchto rozsudkov. Dovolací súd poznamenáva, že z obsahu predmetného spisu vyplýva, že vo vzťahu k pozemkom, ktoré mali byť predmetom vyvlastňovacieho konania na základe rozhodnutia odboru výstavby ObNV Košice I z 24. februára 1984 č. k. 5882/83/84-Go v tom čase vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcov, boli na Okresnom súde Košice I uplatnené nároky právnymi nástupcami nielen podľa reštitučných predpisov, ale aj podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, pričom už právoplatnými rozhodnutiami tohto súdu bolo o takýchto nárokoch (na rovnakom skutkovom základe) rozhodnuté rôzne a to nielen podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ale aj podľa zákona č. 229/1991 Zb. o

úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku.

Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že za daného skutkového stavu právne posúdenie veci odvolacím súdom v položenej dovolacej otázke je nateraz predčasné a nemožno ho preto považovať za správne. V ďalšom bude teda potrebné postupovať v konaní s ohľadom na ochranu vlastníckeho práva žalobcov podľa všeobecných predpisov a v tomto smere aj rozšíriť skutkové zistenia, aby bolo možné relevantne dospieť k správnym právnym záverom a posúdeniu veci.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd svojim uznesením (§ 243b ods. 2 O.s.p.) dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom až po doplnení dokazovania v naznačenom smere bude možné posúdiť dôvodnosť nároku žalobcov uplatneného v predmetnom konaní.

Z dôvodu vyššie uvedenej procesnej neprípustnosti dovolania voči potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu, dovolací súd svojim uznesením (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) odmietol dovolanie žalobcov proti tomuto výroku rozsudku odvolacieho súdu.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.